

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 11P/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120204059
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pribulová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2020:2120204059.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: O. B., nar. XX.XX.XXXX, a V. B., nar. XX.XX.XXXX, obe deti bytom E. XXXX/XX, Z. N., deti rodičov - matka: Y. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, Z. N., zastúpená: In Medias Res, s.r.o., IČO: 36 863 351, Sladovnícka 13, Trnava, a otec: B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXXX/XX, Z. N., zastúpený: JUDr. Lucia Sukopová, advokátka, Františkánska 5, Trnava, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd **n a r i a d ť u j e** neodkladné opatrenie v trvaní do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej tak, že dočasne ponecháva maloleté deti O. a V. v osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

II. Súd **p o u č u j e** účastníkov, že majú možnosť podať návrh na začatie konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva.

III. Súd **u s t a n o v u j e** Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Q., za procesného opatrovníka na zastupovanie maloletých detí O. a V. v tomto konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 18.05.2020 bol súdu doručený návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým matka navrhuje zverenie maloletých detí na čas do právoplatného rozhodnutia o rozvode manželstva do jej osobnej starostlivosti, pričom by ich zastupovala a spravovala ich majetok.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia matka odôvodnila tým, že po uzavretí manželstva sa zásadne zmenilo správanie manžela - otca maloletých detí negatívnym spôsobom, ktoré vyústilo do núteného odsťahovania sa matky zo spoločnej domácnosti aj spolu s maloletými deťmi. Otec prestal rešpektovať navrhovateľku ako rovnocenného životného partnera, manželku a matku ich spoločných maloletých detí. Navyiac na ňu vedome dlhodobo vytvára psychický nátlak, ktorý je spojený s vyhrážkami a agresívnym správaním voči jej osobe. Vyhrotenú situáciu, kedy dochádzalo opakovane k intenzívnym nezhodám a konfliktom, musela matka riešiť až prostredníctvom policajného orgánu, konkrétne sa jedná o konanie vedené pred OR PZ G., OO PZ, pod J.: T.-XXX/OX-TT-TT-XXXX, na základe trestného oznámenia navrhovateľky zo dňa 05.05.2020 pre podozrenie vznesené z jej strany zo spáchania trestného činu nebezpečného vyhrážania. Takéto správanie otca maloletých detí nie je v súlade so záujmami maloletých detí, pričom je do značnej miery spôsobilé ohrozovať ich ďalší zdravý vývoj. Matka ďalej uviedla, že otec narúša celodenný režim ich maloletého syna, stabilitu výchovného prostredia a pocit domova; správanie otca je v poslednom období agresívne, nevyspytateľné a opakovane bez racionálneho základu; maloleté deti sa vracajú od otca domov zmätené, majú výrazne nepokojný spánok; matka má v kontexte vyššie uvedeného reálne strach o zdravie maloletých detí a o ňu samú. Subjektívne tvrdenia a návrhy otca v tom zmysle, že maloleté deti si budú s matkou striedať a teda týmto spôsobom si vynútiť akúsi formu striedavej starostlivosti, je za daného stavu bezpredmetné a ustálenie tohto modelu starostlivosti predčasné a nevykonateľné, pričom táto skutočnosť môže byť prípadne

predmetom súdneho konania v prípade vzájomnej nezhody, avšak v žiadnom prípade nie jednostrannej vôle rodiča maloletého dieťaťa. K návrhu matka priložila Čestné prehlásenie, sobášny list, rodné listy detí, Zápisnicu o trestnom oznámení zo dňa 05.05.2020, Potvrdenie o poberaní rodičovského príspevku za rok 2020 a Potvrdenie o poberaní prídavku na dieťa za rok 2020.

3. Súd sa oboznámil s podaným návrhom s prílohami, ako aj s obsahom spisu sp.zn. 27P/29/2020, a z neho návrhom na rozvod.

4. Z návrhu na rozvod manželstva vyplýva, že matka ako navrhovateľka navrhuje rozvod manželstva s otcom maloletých detí, pričom na čas po rozvode navrhuje zveriť maloleté deti do svojej osobnej starostlivosti, s tým, že obaja rodičia budú maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, zaviazat' otca výživným a styk otca s maloletými deťmi neupraviť. Z návrhov matky vyplýva, že matka sa s maloletými deťmi odsťahovala zo spoločnej domácnosti. Zo Zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 05.05.2020 vyplýva, že matka podala na otca trestné oznámenie pre trestný čin nebezpečného vyhrážania. Z potvrdenia o poberaní rodičovského príspevku vyplýva, že matka je na rodičovskej dovolenke s mladším dieťaťom.

5. Podľa § 2 ods. 1 a 2 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (1) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak. (2)

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. (1) K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva. (2)

9. Podľa § 328 ods. 1 až 3 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne. (1) O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do 30 dní od doručenia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý spĺňa náležitosti podľa § 326. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. e) rozhodne súd do 24 hodín od doručenia návrhu. (2) Uznesenie, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, je súd povinný písomne vyhotoviť a odoslať. (3)

10. Podľa § 329 ods. 1 a 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. (1) Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie. (2)

11. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. (1) Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej. (2)

12. Podľa § 331 ods. 1 CSP, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia doručí súd ostatným stranám až spolu s uznesením, ktorým bolo neodkladné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na jeho nariadenie odmietnutý alebo zamietnutý, uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí ani prípadné odvolanie

navrhovateľa súd ostatným stranám nedoručuje; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo neodkladné opatrenie nariadené.

13. Podľa § 332 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

14. Podľa § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

15. Podľa § 360 ods. 1 a 2 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu. (1) Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania vo veci samej. (2)

16. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

17. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. Zákon o rodine (ďalej len „ZR“), rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

18. Podľa § 24 ods. 1 ZR, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

19. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá.

20. Matka maloletých detí sa svojím návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala dočasného zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, a to na čas do rozvodu manželstva. Po oboznámení sa s návrhom a ostatnými listinnými dôkazmi mal súd za to, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je v zásade dôvodný.

21. Vychádzajúc z citovaných ustanovení a tiež z obsahu spisu v prejednávanvej veci, za osvedčený treba považovať nedostatok spolužitia rodičov maloletých detí, keď matka s maloletými deťmi sa odsťahovala k svojim rodičom. Na tunajšom súde prebieha konanie o rozvode manželstva rodičov pod sp.zn. 27P/29/2020, v ktorej veci zatiaľ nebolo rozhodnuté. Z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že otec sa domáha realizácie striedavej osobnej starostlivosti, s čím ona nesúhlasí. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka domáha zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, a to do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva.

22. V tomto prípade išlo o neodkladné opatrenie vyplývajúce z demonštratívneho výpočtu neodkladných opatrení v ustanovení § 325 ods. 2 CSP. Zo znenia ustanovenia § 325 ods. 2 CSP („neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby ...“) je zrejmé, že ide len o demonštratívny výpočet neodkladných opatrení, ktoré môže súd nariadiť, pričom rovnako CMP neustanovuje, že by výpočet neodkladných opatrení upravených v ustanoveniach § 365 až § 368 CMP bol uzavretý. Z uvedeného vyplýva, že zákon nevyklučuje aj inú formu nariadenia neodkladného opatrenia, akým dočasné ponechanie maloletých detí v starostlivosti niektorého z rodičov je.

23. Súd dospel k záveru, že je potrebné v záujme maloletých detí dočasne upraviť pomery maloletých detí. Pre stabilizáciu vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi (keď nie je zrejmé, kedy skončí konanie

o rozvod manželstva) a z dôvodu zabránenia stresujúcim situáciám pre maloleté deti, pokiaľ ide o starostlivosť o ne, dospel súd k záveru, že je potrebné dočasne, do rozhodnutia vo veci samej, rozhodnúť o dočasnom ponechaní maloletých detí v osobnej starostlivosti matky (pozn. keďže v starostlivosti matky už sú, nejde o „zverenie“ ale „ponechanie“), o čom súd rozhodol vo výroku I. uznesenia.

24. Súd nariadil neodkladné opatrenie najmä za účelom zastabilizovania vzťahov medzi rodičmi a maloletými deťmi, keď otec sa podľa vyjadrenia matky domáha vykonávania striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti, s čím matka nesúhlasí. Súd má za to, že vzhľadom na vek maloletých detí, 5 rokov a necelé 2 roky, je v súčasnosti otázne, či je striedavá osobná starostlivosť o maloleté deti oboma rodičmi v najlepšom záujme maloletých detí. Pre striedavú osobnú starostlivosť je o.i. potrebná schopnosť rodičov dohodnúť sa aspoň na základných otázkach výchovy a starostlivosti o deti a tiež, že striedavá osobná starostlivosť musí vyhovovať osobnosti detí, čo zatiaľ preukázané nebolo. Bez riadne vykonaného dokazovania by bolo možné so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasiť iba v prípade, že by sa na tom rodičia dohodli, ku ktorej dohode však neprišlo. Súd tiež poukazuje na skutočnosť, že matka je s maloletým synom na rodičovskej dovolenke, a teda jej osobná starostlivosť o maloletého sa predpokladá, pričom v záujme maloletých súrodencov je, aby boli vychovávaní spoločne.

25. Súd teda dospel k záveru, že pre stabilitu výchovného prostredia je potrebné, aby bolo jednoznačne rozhodnuté, že maloleté deti dočasne zostávajú v starostlivosti matky, čím sa vylúčia nezhody medzi rodičmi ohľadom starostlivosti o maloleté deti, ktoré môžu byť pre maloleté deti stresujúce. Pokiaľ ide o zastupovanie maloletých detí a spravovanie ich majetku v bežných veciach, keďže v zásade platí, že obaja rodičia sú oprávnení a povinní maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok, keď zároveň matka u otca netvrdila také dôvody, pre ktoré by bolo potrebné jeho rodičovské práva a povinnosti v tomto smere obmedziť (a zároveň na čas po rozvode navrhla, aby maloleté deti zastupovali obaja rodičia), súd ponechal toto oprávnenie obom rodičom, pričom návrhom matky nebol viazaný.

26. Súd ďalej uvádza, že nariadené neodkladné opatrenie je len dočasným rozhodnutím a nevylučuje iné usporiadanie vzťahov medzi rodičmi a deťmi na čas po rozvode, v ktorom konaní bude vykonané riadne dokazovanie. Zároveň, týmto neodkladným opatrením súd nezavracia otca jeho rodičovských práv, ktorý tieto práva môže realizovať pri pravidelnom stretávaní s deťmi, ktoré by mu mala matka umožniť v záujme zachovania väzieb detí k otcovi a ich upevňovania. V prípade, že by matka otcovi v styku s deťmi bezdôvodne bránila a medzi rodičmi by nebola možná dohoda o styku (o ktorú dohodu sú rodičia povinní sa v záujme detí predovšetkým pokúsiť), môže sa otec domáhať úpravy styku s deťmi súdnou cestou.

27. Súd trvanie neodkladného opatrenia časovo obmedzil do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, ktorým rozhodnutím môže byť buď rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva alebo rozhodnutie v konaní o rozvod manželstva sp.zn. 27P/29/2020.

28. Keďže matka podala iba návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletých detí, a teda návrh vo veci samej nepodala, pričom súd nepovažuje za potrebné začať konanie vo veci samej, pretože toto neodkladné opatrenie môže byť konečným rozhodnutím vo veci maloletých detí na čas do rozvodu, súd v súlade s ustanovením § 360 ods. 2 CMP vo výroku II. uznesenia iba poučil účastníkov o tom, že môžu podať návrh na začatie konania vo veci samej, t.j. vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva. Ak takýto návrh podaný nebude, neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva.

29. Podľa § 30 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), ak dôjde k stretnutiu záujmov zákonného zástupcu so záujmami zastúpeného alebo k stretnutiu záujmov tých, ktorých zastupuje ten istý zákonný zástupca, ustanoví súd osobitného zástupcu.

30. Podľa § 31 ods. 2 ZR, žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

31. Podľa § 31 ods. 3 ZR, kolízneho opatrovníka súd ustanoví aj v prípadoch, ak maloleté dieťa nemá zákonného zástupcu alebo ak zákonný zástupca nemôže z vážneho dôvodu maloleté dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať.

32. Podľa § 31 ods. 4 ZR, na ustanovenie kolízneho opatrovníka sa primerane použijú ustanovenia § 60 a 61. Funkcia kolízneho opatrovníka zaniká ukončením konania alebo vykonaním právneho úkonu, na ktorého účely bol ustanovený.

33. Podľa § 68 ods. 1 a 2 CSP, v rozsahu, v akom nemá fyzická osoba spôsobilosť samostatne konať pred súdom, koná za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník. (1) Procesný opatrovník je osoba ustanovená z dôvodov uvedených v tomto zákone súdom, ktorý spor prejednáva a rozhoduje. (2)

34. Podľa § 69 CSP, súd ustanoví procesného opatrovníka fyzickej osobe, ktorá nemôže samostatne konať pred súdom a nemá zákonného zástupcu. Rovnako postupuje, ak zákonný zástupca nemôže za fyzickú osobu konať alebo ak je nečinný.

35. Podľa § 117 CMP, ak treba, aby za maloletého konal opatrovník, súd na návrh ustanoví za opatrovníka najmä blízku osobu maloletého, u ktorej je predpoklad, že bude konať v záujme maloletého, ak s ustanovením súhlasí. Inak ustanoví za opatrovníka orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

36. V zmysle citovaných ustanovení súd ustanovil maloletým deťom vo výroku III. tohto uznesenia procesného opatrovníka, ktorý bude zastupovať záujmy maloletých detí v tomto konaní o neodkladnom opatrení. Za procesného opatrovníka pritom ustanovil podľa bydliska maloletých detí miestne príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny G., keď žiaden z účastníkov návrh na ustanovenie blízkej osoby za opatrovníka nepodal.

Poučenie:

Proti výrokom II. a III. tohto uznesenia nie je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 2 CSP v spojení s § 357 CSP a contrario).

Proti výroku I. tohto uznesenia je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.